

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère

Mogvntiæ, 1617

Cap. 16. De impedimento sanguinis attento iure naturæ,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78332](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78332)

triennium, si contingat coniugē fugere ob alterius impotentiam, is nō potest cogi redire, donec *admissa impotentia obiecti*. n. lis decidatur argumento cap. Causam De probationibus: ubi viro negatur refutatio vxoris se monachā virginem profertis donec iudiciali sententia quid agi debeat decernatur, Pluribus tractat de hac re Sanchez *disput. 112.*

109. SEPTIMUM documentum est: Cum tres sint præcipuæ causæ impotentia; qua matrimonium dirimitur, ad quas cæteræ possunt reduci: frigiditas viri, arctitudo fœminæ, & maleficiū contingens siue in vtroque coniuge, siue in altero tantum: restaurandum esse matrimonium quando experimento deprehenditur erratum esse in illius dissolutione. Siue facta sit ob viri frigiditatem, prout habetur ex 33. q. 1. cap. 1. & 2. atque ex cap. 1. & 5. De frigidis & maleficiatis dum decernunt matrimonium dissolutum ratione frigiditatis viri, in restaurandum esse si postea contingat eundem virum ad alias nuptias transire. Intelligit enim matrimonij cōsummatione, prout intelligendum esse bene ostendit Sanchez *lib. 7. disput. 99. num. 3. & 4.* ubi plures alios citat: & totam eam rem plenius consequenter tractat. Siue facta sit dissolutio ob fœminæ arctitudinem, prout habetur ex cap. Fraternitatis §. 2. De frigidis & maleficiatis, per hæc verba de quadam cui aliquid tale contigit. Sententiam diuortij per errorem licet probabilem, nouimus esse prolatam, cum pateat ex postfacto, quod cognoscibilis erat illi, cuius simili committeretur, & ideo inter ipsam & primum virum dicitur matrimonium extitisse. Quare inter eam & præfatum Gu. matrimonium non esse censemus, eosque præcipimus ab inuicem separari. Ad cuius decreti plenam intelligentiam videndus est Sanchez in sequenti q. 2. Siueltem facta sit dissolutio ob impotentiam ex maleficiō, non restaurari matrimonium, si maleficius secundum contractum consumet aut fornicetur, habetur ex cap. finali 33. *quest. 1.* Id quod Sanchez ibidem *quest. 3.* tractat, limitatque tribus exceptionibus. Prima est, quando sententia dissolutionis matrimonij non est legitime lata: tunc enim debet matrimonium instaurari (vt error sententiæ dissolutionis reparatur) donec adhibeantur omnia requisita ad dissolutionem, qualia sunt triennium experientia, & probationes legitime, seu quas ius ad id requirit: vt iuramenta coniugum & septima manus propinquoꝝ, & inspectiones cum opus fuerit. Secunda est: si impotentia sit ad omnes (quod non contingit communiter) quia talis impotentia, eadem est ratio ac prouentus ex frigiditate. Tertia est: si vir fœminam, à qua ratione maleficii separatus est, fornicarie cognoscit: quia inde intelligitur impedimentum non fuisse perpetuum. Multa sunt quæ de eadem matrimonij restoratione tractat Sanchez in reliqua parte eiusd. disputationis, & duabus sequentibus: apud quem vt & alia, quæ tantum delibauimus accuratioris doctrinæ studiosus videre poterit.

CAPVT XVI.

De impedimento sanguinis attentio iure nature.

SUMMARIUM.

- 110 Iure naturali consanguinitas impedit matrimonium: & quid sit consanguinitas.
 111 Duplex linea consanguinitatis vtraque habens suos gradus, & quo modo.
 112 Affinitas est consanguinitatis comes: & quo modo.
 113 Tres modi quibus matrimonium illicitum esse potest de iure naturali.
 114 Matrimonium contractum in 3. aut 4. gradu quomodo sit iure nature illicitum: & quomodo contractum in 1. vel 2. gradu.
 115 Gradus in 8. cap. Levitici prohibiti tanquam aduersantes rationi: & obiectio in contrarium cum solutione.
 116 Iusta causa dari non potest matrimonij patris, cum propria filia.
 117 In alijs gradibus dari potest: & qua.

Valerij Par. III. Tom. 3.

- 118 Patris cum filia matrimonium est iure nature non modo illicitum, sed etiam inualidum: & quo modo.
 119 Diff. ultas, An idem sit dicendum de aliquibus alijs gradibus: vt de coniugio fratris cum sorore.

EX sanguine impedimentum matrimonij iure nature nascitur, quando illo iuncti, non reputantur duo, quantum ratio exigit vt per matrimonium fiant duo in carne vna, iuxta illud Genes. 2. Relinquet homo patrem & matrem, & adhærebit vxori suæ, & erunt duo in carne vna. Quibus verbis indicatur etiam naturali lege, matrimonij que institutio, homines per matrimonium debere alicui alteri adhæreere quam patri vel matri. Et confirmatur: quia ex natura matrimonij, mulier debet subdita esse viro, ac si. 1. ul. socia, tãquam ei par in matrimonij vsu ad liberorum procreationem: Talis autem subiectio vel societas inter parentes & filios aduersatur iuri naturali, declarato per quartum præceptum Decalogi: ex quo filij semper debent parentibus subiectionem, & reuerentiam quandam peculiarem, que cum vsu coniugij stare non potest. Id quod de se ita pater in hoc primo consanguinitatis gradu & omnes Doctores vnanimi consensu admittant (vt notat Sanchez *lib. 7. disput. 51. num. 7.*) irritum esse iure nature matrimonium, quod in eo contrahitur.

An autem idem contingat in aliquibus alijs consanguinitatis aut affinitatis gradibus, difficultatem habet: quam ex professo tractare est scholastici instituti. Quæ autem ad institutum nostrum sufficere posse videntur, paucis complectar aliquot propositionibus: quibus declaratur quando ex tali impedimento matrimonium sit naturali iure inualidum, aut saltem illicitum.

PRÆNOTANDVM est autem primo, consanguinitatē communiter definiti tam à Theologis, quam à Iurisperitis, vt Sanchez *meminit lib. 7. disput. 50.* vinculum quod oritur inter illas personas, quæ ab eodem stipe seu parente propinquo descendunt carnali propagatione. Vbi aduerte non dici simpliciter ab eodem parente; sed ab eodem parente propinquo, eo quod consanguinitas deficiat tandem cum longius progreditur: nam alioqui omnes Adami filij, essent consanguinei. Quæ de re late Sanchez *in sequenti disput. 51. quest. 2.* Quarta autem esse debeat talis propinquitas, vt matrimonium per consanguinitatem reddatur inualidum (quod tradere nostri instituti est) spectato quidem nature iure, declarabitur in hoc capite: spectato vero iure Ecclesiastico, intelligi poterit ex dicendis in sequenti titulo de eadem consanguinitate, prout iure illo impedimentum est matrimonij.

PRÆNOTANDVM est secundo, duas institui lineas consanguinitatis, singulas continentes suos gradus, per quos de prædicta propinquitate cõstet, quanta sit. Prior linea dicitur recta; secundum quam multi ab vno sic descendunt, vt inter se vnus sit ab altero procreatus: vt pater, filius, nepos, pronepos, abnepos. Quæ eadem numero, dicitur descenditium: quando à genitoribus ad genitos fit progressus: vt in exemplo proposito: ascenditium vero quando contra, fit progressus à genitis ad genitores dicendo filius, pater, auus, proauus, abauus. Posterior linea est obliqua, seu collateralis, aut transuersa, secundum quã multi ab vno stipe, id est patre descendunt, originemque ducunt: vt duo fratres, filij ipsorum, duo nepotes eorundem fratrum: id est filij filiorum tuorum & sic consequenter.

In iisdem autem lineis, ad instar scalarum, distinguuntur gradus: qui sunt habitudines distantia personarum in eis constitutarum: ex quibus cognoscitur quanta consanguinitatis distantia eadem personæ inter se differant. Nam vt in scala locus ille, in quo primum ponimus pedem, dicitur primus gradus scale, & locus in quo post illum proxime, dicitur secundus, & in quo tertio loco, dicitur tertius, & sic de cæteris: ita in linea consanguinitatis, & quæ est veluti scala ex pluribus personis subordinatis constituta: persona illa quæ primo loco occurrit, facit primum gradum: quæ secundo loco, secundum gradum: & sic deinceps.

Atque ita in recta linea descenditium, quoniam stipes est pater vel mater: & persona quæ proxime occurrit descendendo, est filius vel filia, quæ vero secundo, nepos vel

Rrr 3 neptis

neptis: quæ tertio, pronepos vel proneptis: quæ quarto abnepos vel abneptis: in primo gradu est filius vel filia, & sic de aliis. In linea vero ascendentium, quia filius est filius vel filia, & proxime occurrunt pater vel mater, secundo vero loco avus vel avia; tertio abavus vel abavia; quarto proavus vel proavia: in primo gradu erunt pater & mater, & sic consequenter. Eadem ratione in linea laterali post stipitem, hoc est, patrem & matrem, primo occurrentes duo fratres, sunt in primo gradu: & secundo occurrentes duo nepotes, sunt in secundo gradu: & sic deinceps, quod plenius in sequenti titulo exponitur suo loco.

112. **PRÆNOTANDVM** est tertio, consanguinitatis comitem esse affinitatem: matrimonium quoque dirimentem, non modo iure Ecclesiastico, de quo in sequenti titulo, sed nonnunquam iure quoque naturali, in quo nunc versamur. Contingit autem affinitas inter eos qui inter se coniunguntur, non quidem per propagationem sanguinis, sed per unionem duorum in vnam carnem. Quia enim per carnalem copulam vir & femina fiunt vna caro: inde est quod consanguinei vnus illorum, efficiuntur affines consanguineis alterius: nempe parentes, & fratres, ceterique consanguinei vxoris, efficiuntur affines mariti: & contra parentes & fratres ceterique consanguinei mariti, eodem modo efficiuntur affines vxoris; non autem consanguinei vnus coniugis idque taliter, vt in quo gradu sunt vni coniugi consanguinei, sint in eodem, affines coniugi. Sic ergo qui consanguinitate pater est, aut frater, aut avus, aut nepos sponsi, pariter est sponsæ pater, aut frater, aut avus, aut nepos sponsæ, & ita de ceteris, ad eum cognito gradu consanguinitatis in quo quis coniungitur vxori, cognoscatur simul in quo gradu affinitatis coniunctus sit marito ipsius. Et vice versa cognito gradu in quo quis viro coniungitur consanguinitate, simul cognoscatur, in quo gradu affinitatis coniungatur vxori illius.

PRÆNOTANDVM est quarto, Matrimonium posse habere duplex impedimentum iure nature. Prius est, quod facit matrimonium illicitum sed non inualidum, id est, eum quo contrahentes, peccant quidem, sed matrimonium contractum non est inualidum. Huiusmodi est impedimentum mali finis, aut iniuriæ proximi. Sunt & omnia quæ dicuntur impedimenta minora, de quibus in sequenti titulo 3. Posterius est, quod reddit matrimonium tam illicitum quam inualidum: quale est omne impedimentum maius, quo cum faciat matrimonium inualidum simul reddit ipsum illicitum: quandoquidem si inualidum est, copula consequens est fornicatio: & ita qui illud contrahunt, obligant se ad fornicationem: vnde manifestum est ipsum esse illicitum.

113. **PRÆNOTANDVM** est quinto, Matrimonium iure nature illicitum esse tribus modis: sicut ea quæ sunt contra ius nature, sunt in triplici differentia. Nam quædam ita sunt contra ius nature, vt ob nullam causam, nullamque circumstantiarum mutationem fieri possint licita; vt mentiri, fornicari, odisse Deum, & cetera, quæ dicuntur intrinsece mala. Quædam vero sunt quidem contra ius nature, ex se considerata: tamen propter aliquam grauem causam, aut aliam circumstantiam, aliquando possunt licite fieri: vt occidere hominem, non reddere debitum, non stare promissis, non seruare votum Deo nuncupatum. Nam propter magnam necessitatem ista fiunt aliquando licita. Quædam denique sunt, quæ ratio naturalis docet minus honesta esse, minusque Reipub. vtilia: contraria vero, vt iustiora esse: talia sunt illa, in quibus proprie locum habet lex humana: quia cum lex nature ea non condemnet penitus, tanquam illicita: lex humana constituit obseruanda esse: eorum contraria; efficit plane illicita. Huiusmodi sunt pluralitas beneficiorum incompatibilium in vno eodemque Clerico: venditio officiorum publicorum, & alia non pauca.

Quid tenendum sit de proposito consanguinitatis impedimento, aliquot propositionibus explicatur.

114. **PRIMA** propositio his prænotatis sit, Gradus siue consanguinitatis, siue affinitatis iure tantum humano pro-

hibitio, vt tertium & quartum efficiat matrimonium iure naturali illicitum tertio modo, adeoque improprie: nempe illud efficiendo tantummodo minus licitum: eo nomine scilicet, quod ratio dicit honestius & Reipub. vtilius esse cum talibus gradibus non contrahere matrimonium, quam contrahere, prout in sequentibus exponetur. Vnde fit, vt Superior, qui sine causa (quod Concil. Tri. ent. sess. 24. cap. 5. De reform. matrim. prohibet) in iisdem gradibus dispensat, peccet tanquam concurrens ad id quod est minus licitum: etsi dispensatio, valide nihilominus contrahant, nisi in imperanda dispensatione vsi sint subreptione; quia, vt supponimus, per sufficientem potestatem Superioris sublatum est tale impedimentum.

SECUNDA propositio est: Primum & secundum gradum consanguinitatis & affinitatis efficiat matrimonium iure nature illicitum secundo modo: hoc est, illicitum nisi interuenierit grauis causa illud contrahendi. Ad huius probationem facit, quod in citato cap. 5. Concil. Trident. præcipit, vt nunquam in secundo gradu dispensetur, nisi inter magnos Principes, & ob publicam causam. Per quod satis indicat matrimonium in iisdem gradibus contractum, sic rationi aduersari, vt causa grauis possit illud iustificare. Censeri quoque potest facere, quod Leuitici 18. talia connubia prohibeantur tanquam aduersaria rectæ rationi. Inde enim intelligitur, quod etsi obligatio in lege Evangelica abstinendi a matrimonio in talibus gradibus, non sit ex eo, quod prohibiti fuerint in lege veteri: tamen esse illicitum iure nature in illis contrahere, quia talis contractus pro libito sine peculiaribus circumstantiis honestatis inuitis, indecentiam quamdam naturalem continet. Pro cuius pleniore intelligentia videri potest Sanchez De matrimonio libro 7. disput. 52. num. 6. 7. & 8.

Atque quod dicimus Leuitici 18. prohiberi connubia in 1. & 2. gradu tum consanguinitatis, tum affinitatis, patet: quia in recta linea consanguinitatis prohibetur matrimonium in secundo gradu; nempe aut cum nepte, & nepotis cum avia: & in linea collateralis, prohibetur matrimonium in primo gradu, nempe fratris cum sorore, siue ex vno siue ex utroque parente: & in secundo matrimonium nepotis cum amita aut matertera. In recta vero linea affinitatis, prohibetur coniugium filij cum nouerca, & patris cum nura: itemque viri cum priuigna, vel cum eius filia: ac in obliqua, coniugium cum vxore fratris, & cum sorore vxoris hac viuente, & cum vxore patris. Inter quæ coniugia contractum à patre cum filia priuigna: & contractum à nepote cum vxore patris, est in secundo gradu, reliqua in primo. De coniugio patris cum propria filia, aut nepotis cum avia sua, non fit quidem ibi expressa mentio: sed cum par sit ratio illius, ac aliorum, quæ commemorantur, censendum est pariter prohibendum.

Quod autem addimus, eadem tanquam rationi aduersaria prohiberi: patet ex eo, quod ibidem habetur contravenientem tali prohibitioni, reuolare turpitudinem parentis vel propinqui. Quod est, tale matrimonium habere coniunctam turpitudinem: adeoque iure nature esse inhonestum, & per consequens illicitum: tanquam alienum à ratione. Accedit quod sub finem eiusdem capituli 18. habeatur, Deum propter eiusmodi peccata exterminasse gentes quæ antea fuerant in terra promissionis: nam ea obligabant tantum ad legem nature.

Consequens est ex hac propositione, quæ sit vni coniugium in primo vel secundo gradu siue consanguinitatis siue affinitatis illicitum esse iure nature, non posse in illo, ne quidem à Papa dispensari: nisi interueniat causa legitima, quæ illud iustificet: cum alias maneat illicitum iure nature: neque humana dispensatio ead in id quod illicitum est tali iure: cuius institutor est Deus, cuius decretum tollere nemo potest.

Sumitur ex eadem hac propositione ratio, cur ille qui incestum commisit in primo vel secundo gradu, debeat in confessione gradum illum exprimere. Contra eam vero potest obijci, quod in cap. Gaudemus De diuor. in fidelibus, qui contraxerunt in secundo gradu, quoad eos licito, permittatur vt ad fidem conuersi in eo matrimonio permaneant. Cui obiectioni respondendum est in eadem interuenire iustam causam dispensandi cum illis, quæ in eodem cap.

attingi-

attingitur, fauorem nimirum Christianæ religionis & fidei: ne timore separationis, vitæ foemina, vel contra foemina vitium reuocet ab illius susceptione. Vt i aduerte obiter tale matrimonium dici licitum non quidem simpliciter: sed quoad eos, seu eorum opinionem, quæ sicut & in multis alijs, erronea esse potest.

116. TERTIA propositio est: Nullam dari causam iustam contrahendi matrimonium inter patrem & filiam, aut inter matrem & filium. In hac facile consentiunt Theologi, propter naturæ legem singulorum cordibus impressam, qua abhorrent à tali matrimonio. Legendus est Sotus in 4. distincti. 40. art. 3. Vbi quamuis reprehendat Caiet. tenentem propositionem hanc procedere, etiam in casu necessitatis propagandi genus humanum, vt quando in mundo tantum superessent pater & filia: attamen pro Caiet. ipse aperte facit, quod Genes. 19. filia Loth. etiam si existimarent se in mundo solas superesse, certo tamen sciebant patrem suum nunquam esse illis confensurum in eo incestu, nisi ipsum inebriassent: quemadmodum notatum est à D. August. in lib. 22. contra Faustum cap. 43 & 44. Vnde factum illud Loth omnino damnatur in cap. Sexto die. §. Legimus, distincti. 35. & in cap. Inebriauerunt 15. quæst. prima: vbi tamen excusatur à culpa tanti criminis, ob defectum vsus rationis, quæ ebrius patiebatur. Quocirca tale matrimonium illicitum est primo modo, ex traditis num. 113. ac proinde ita illicitum, vt nulla ex causa sit dispensabile.

117. QUARTA propositio est: In alijs gradibus etiam primis, posse dari causam propter quam contractum in eis matrimonium cessat licitum. Probatur, quia cum in mundo tantum essent fratres & sorores initio generis humani, huius propagatio, sufficiens causa fuit cur liceret fratribus sorores accipere in coniuges, quemadmodum D. Augustinus attingit relatus in cap. Cum igitur 35. quæst. prima. Quod idem est de ceteris consanguineis iudicium: cum post patrem & filium, proximus omnium gradus sit inter fratrem & sororem. Iam causæ propter quas in talibus gradibus matrimonium licitum, atque adeo dispensabile iudicari possit, sunt tres. Prima est necessitas, nempe cum non potest haberi alia vxor vt accidit in mundi initio. Et quamuis talis necessitas iam non habeat locum in priuatis personis, potest tamen aliquando haberi in magno Principe, qui nequitiam inuenire vxorem præter consanguineam quæ ipsius dignitati respondeat. Secunda est, vt seruetur vera religio: mulieres enim facile peruertunt corda virorum vt docuit exemplum Salomonis: ob quam causam parentes Iacobi ei præceperunt Genes. 28. ne acciperet vxorem de filiabus Canaan, sed de filiabus Laban auunculi sui. Tertia est conseruatio pacis & amicitia, præsertim inter propinquos. Ob quam causam idem Iacob Genes. 29. accepit duas sorores in vxores, quod prohibetur Leuit. 18. Id enim fecit Iacob Laban, ne lis inter eos oriretur.

118. QUINTA propositio est: Matrimonium patris cum filia, non modo illicitum, sed etiam inualidum esse iure naturæ. Huius ratio sumitur ex prima institutione matrimonij, facta à Deo in Paradiso. Ita enim institutum esse tunc matrimonium, vt possit esse sacramentum nouæ legis, nè pensabile signum representans coniunctionem Christi cum Ecclesia, ex cap. 5. epistolæ ad Ephes. Ad quem finem duo erant necessaria, quæ explicantur Genes. 2. Alterum est, vt homo in matrimonio relinquat patrem & matrem. Cui rei omnino repugnat vt persona coniungatur per matrimonium cum patre vel matre. Alterum est, vt per matrimonium coniuges efficiantur vna caro (ac proinde antea nõ fuerint sicut nec Christus ante incarnationem, fuit nobiscum vna caro) cui etiam rei omnino repugnat matrimonium cum proprio parente: quandoquidem proles ante tale matrimonium est re ipsa vna caro cum parente: quia est ex semine sanguineque eius. Itaque gradus cuiusmodi dicitur iure naturali efficere matrimonium inualidum: non quod rationeli natura id cognoscatur, sed quia eo ipso quod institutum est matrimonium: illi ab exordio mundi adiuncta est talis proprietates, sicut sunt & alia, quæ tanquam perfectæ à diuina lege naturali, ei naturaliter conuenire dicuntur, quales sunt requirere contrahentium consensum: non posse esse nisi vnius cum vna: nec admittere secundam vxorem vel secundum

maritum priore adhuc viuente. Vnde infertur tale matrimonium nullo modo posse Ecclesiæ autoritate fieri validum, sicut nec licitum.

An idem dici debeat de matrimonio in secundo gradu consanguinitatis secundum rectam lineam, quale est aui cum nepte: & in primo gradu: siue consanguinitatis secundum lineam lateralem, quale est fratris cum sorore: siue affinitatis secundum rectam lineam, quale est noueræ cum priuigno: controuersia est inter Theologos, quam late tractat Sanchez lib. 7. disput. 52. à num. nono. Nobis sufficere potest, quod et si pars affirmans videatur securior, negantem tamen in quam plures idem citat n. 10. non carere probabilitate, quia si tale matrimonium sit inualidum iure naturæ, id erit vel quia est eodem iure illicitum, vel quia matrimonij proprietates illi repugnat: sicut dictum est de matrimonio inter parentem & prolem propriam. At prius dici non potest: quia quamuis fieri non possit vt matrimonium inualidum sit, quia simul sit illicitum, cum copula ipsam subsequens, sit fornicatio (ideoque illud contrahentes obligent se ad perpetuam fornicationem) sæpe tamen contingit matrimonium esse illicitum, non item esse inualidum: vt quando quis illud contrahit malo fine, vel cum hæretica, aut Iudæa, aut Pagana, vel post facta sponsalia cum vna, contrahitur matrimonium cum alia, vel post factum simplex votum castitatis, vel denique contra iustam patris voluntatem, vt fecit Esau Genes. 28.

Nec etiam necesse est posterius dici: quia derelinquere patrem & matrem magis est proprium matrimonio, quam derelinquere alios parentes: cum per illud magis expresse significetur id quod spectat ad Christi cum Ecclesia coniunctionem, indicatum verbis illis Ioann. 6. Exiui à Patre, & veni in mundum. Deinde frater & soror non sunt re ipsa vna caro: quia frater non descendit à sorore, nec soror à fratre: nec item neptis cum auo est vna caro proxime & per se, sed solum remota, & per accidens: vt patet ex eo, quod filius esse possit etiam nunquam habuerit auum, quemadmodum contigit filiis Adæ. Videri potest Caiet. 2. 2. quæst. 154. art. 9. circa responsum ad 3. vbi eandem partem negantem tuetur: ex eaque concludit posse Papam, iussu scilicet de causa, cum omnibus personis coniunctis dispensare vt matrimonium contrahant, nisi cum patre & filia, & cum matre & filio. Quamquam non est vlitatum in Ecclesia vt dispensatio detur in gradibus illis de quibus controuersiam esse dicimus. Vnde magnam probabilitatem accipit sententia contraria, hoc est, in eis matrimonium iure naturæ esse irritum, quam idem Sanchez sequitur, aliquot alios in sequenti num. 11. pro ea citans, inter quos est Gregor. à Valentia tom. 4. disp. 10. quæst. 5. puncto 3. cum agit de cognatione, versus Sed tamen contraria sententia. Nihil autem referre videtur vtrum quis sequatur.

De cæteris autem gradibus nulla est controuersia, quia in linea recta vix contingere potest vt ab auis sit aptus matrimonio contrahendo cum pronepti: & in linea laterali infra primum gradum Ecclesia dispensare solet: etiam in secundo gradu: licet id fieri debeat tantum inter magnos Principes, & ob publicam vtilitatem ex Concil. Trid. sess. 24. De reformat. matrimonij cap. 5. in fine.

TITVLVS SECVNDVS.

De maioribus matrimonij impedimentis quæ turis sunt Ecclesiæ.

Quod Ecclesia possit impedimenta matrimonio apponere, quibus reddatur inualidum, certum est de fide ex Concil. Triden. sess. 24. can. 4. Pro quo facit ratio: quia dubium non est, quin pro varietate temporum & circumstantiarum, oporteat matrimonium alio atque alio modo contrahi, vt ad eonum Christianæ Reipub. bonum conducat: ad quod tantum ad finem instituitur. Quocirca penes eum qui Reipub. Christianæ præest, summum Potestatis inquit (cuius est tali bono consider. ex Christi commissione data Matth. 16.) esse potestatem, quando commune bonum exigit determinandi conditiones, cum quibus aut sine quibus matrimonium contrahi

nequeat valide. Id quod est matrimonio impedimenta apponere.

Obijcienti autem Deum instituisse matrimonium: & id eo impedimenta quæ ipse non apposuit auctoritatem humanam non posse apponere: respondendum est, quod cum Deus matrimonium instituerit in bonum Reip. Christianæ, noluisse illud firmum aut licitum esse, nisi ijs conditionibus, & eo modo contractum, quo ad idem bonum ex pediret secundum iudicium Ecclesiæ. De qua re videri potest Gregor. à Valent. *disput. 10. quest. 5. p. c. 1. primo*, ac etiam Thomas Sanchez *lib. 7. De matrim. disput. prima*. Quot autem & quæ sint istiusmodi impedimenta declaratur his verbis:

Ordo sacer, votum, nec non sponsalia firma.

Atque duplex crimen, quadruplex cognatio, raptus,

Sibaritina deest, etas, testes, Parochus v. s.

Quorum trium versuum singulis, tria impedimenta continentur, de quibus eodem ordine quo in illis proponuntur dicemus.

CAPVT XVII.

De impedimentis Ordinis sacri, & voti.

SUMMARIUM.

- 120 Iure canonico, sacros Ordines suscipere impeditur matrimonio iuncti iure naturali non item.
- 121 Dne conditiones requisita vi iæ & impedimentum habeat locum.
- 122 Explicatio difficultatis. An ille qui post contractum matrimonium sed nondum consummatum suscepit sacrum Ordinem teneatur ingredi religionem, & possit ad id cogi.
- 123 Solum votum solemne, est impedimentum matrimonij: idque de iure tantum Ecclesiastico.
- 124 Causa inducendi talis impedimentum.
- 125 Responsio ad fundamentum diuinitum per votum solemne matrimonium irritum & diuino.

120.

FVM qui iam Presbyter est aut Diaconus aut Subdiaconus, si matrimonium celebrare attemptet, illud esse inualidum (quod Sanchez tractat *lib. 7. disput. 28. quest. priore*) habetur ex cap. Presbyteris *dist. 27. & ex cap. 1. De Clericis coniugatis*, & ex cap. item 1. Qui Clerici vel vouentes, & ex cap. vico De voto in 6. & ex Concil. Trident. *sess. 24. can. 9. atque attentantes*, ipso facto in excommunicationem incurrere, habetur ex Clementina vnica De consanguinitate (cuius explicatio in Sanchez persequitur *lib. 7. disput. 48.*) & fieri irregulares, iuxta cap. 1. & 2. Qui Clerici vel vouentes. De qua re idem author in sequenti *disput. 49. & 85.*

Impedimentum autem istud non esse iuris naturæ, sed tantum iuris Ecclesiastici (pro quo auctores magno numero Sanchez *ref. et in eodem lib. disput. 28. num. 11.*) probatur: quia nec est iuris naturæ ratione Ordinis: vt argumento est quod Græci coniugati suscipiant sacros Ordines: & aliquando Subdiaconos contraxiss. habetur ex cap. Antetrennium *dist. 31.* & Episcopum olim dispensare potuisse vt Diaconi post ordinationem acciperent uxores, ex cap. Diaconi *dist. 18.* Nec item ratione voti annexi sacro Ordini: quia annexam est, sicut & obligatio recitandi horas canonicas, ex Ecclesiæ institutione, quoad solemnitate illius: per quam tale matrimonium inualidum redditur ex ante citato cap. vico. Inde est enim, cur simplex votum castitatis, vt *ibidem dicitur*, non reddat matrimonium inualidum: nempe quod careat solemnitate: alioqui habens cetera, quibus ad continentiam adstringat. Adde quod sacro Ordini ex probabiliore sententia, annexa sit continentia iure tantum Ecclesiastico: de quo videndus est Sanchez *lib. 7. disput. 27. vbi late* quæ ad eam rem pertinent, persequitur, pro scholastico in tuto, ad quod ea pertinet.

121.

Dux vero conditiones requiruntur vt impedimentum istud locum habeat. Prior est, vt ille qui accipit Ordinem sacerum, habeat vsum rationis: ante quem, si quis ordinetur,

quamuis charactere accipiat, valideque ordinetur, non obligatur ad continentiam. Quia in re vt vix contingente in praxi, non immorabimur. Videri potest Sanchez alios citans in eodem libro *supra disput. 30.* Illa vero fundatur potissimum in eo, quod votum siue sit expressum, siue tacitum, requirat plenum rationis vsum. Quod si quis iam compos quidem rationis: sed nondum pubes ordinetur, possit matrimonium inire si nolit in Ordine perseverare: apud eundem ibidem videri potest. Fundamentum vero est, quod cum votum solemne emissum in religione ante pubertatem inualidum sit, erit etiam emissum in susceptione sacri Ordinis.

Posterior conditio est, vt ille sacrum ipsum Ordinem sponte suscipiat: nam qui inuitus suscipit per metum cadentem in constantem virum quantumuis vere ordinetur, non obligatur ad castitatem, prout idem Sanchez ex inflitudo docet in *præced. disput. 29.* Fundamentum est autem, quod votum etiam expressum (& multo magis tacitum quale est sacrum ordinem suscipientis) ritum sit, si per metum cadentem in constantem virum emittatur, ex cap. 1. & cap. Cum dilectus. De his quæ vi. Hincque idem author alijs citatis infert, sic ordinatum si nolit vti Ordine, licite contrahere matrimonium, nec teneri ad recitationem horarum canonicarum. Secus si initiationem suam ratificet verbo, aut facto: vt vtens, etiam sitantem semel, Ordine accepto. Itemque si iusta fuerit compulsa, vt si urgente necessitate Prælati aliquem suum Clericum iusto præcepto compellat ad sacros Ordines promoueri: quia nullam in eo patitur iniuriam.

Occurrit autem dubium, An si quis post contractum matrimonium nec consummatum, sacros Ordines suscipiat, teneatur religionem ingredi: quod ei licet, prout habitum est in præcedenti num. 37. Atque pro parte affirmante facit, quod talis, qui castitatem vouit, non possit eam seruare nisi religionem approbatam ingrediatur. Cum enim rituculum matrimonij perseueret, tenebitur reddere coniugale debitum, quantumcumque illud exigere non possit. Pro quo videri possunt quæ habet Sanchez *disput. 99. num. 39. & 40.* vt doceat, cū ob impotentiam coeundi matrimonium dissolutum fuerit, si post deprehendatur impotentiam fuisse tantum temporariam in viro qui interea suscepit sacros ordines, ipsum esse restituendum repetenti. Verum tamen partem negantem valde probabilem facit: quod inuitum nec à Deo vocatum compelli ad ingressum religionis, sit valde durum non modo ipsi ingredienti, sed etiam religioni, quæ illum patietur difficilem & ineptum ad militandum in ea Christo, qui voluntarium sibi eligit militem, vt dicitur *15. quest. 1. c. Non est.* Vnde sub finem Extrauagantis Ioan. 22. quæ incipit Antiquæ, talis præcipitur instanter ab Episcopo moneri & induci ad huiusmodi ingressum, si que reuerit adimplere, & sponsa infiteretur petendo matrimonij consummationem, ad eam compellatur per censuram Ecclesiasticam: vbi glossa verbo *reuerit*, idem annotat contra Hostiensium, qui sensit talem cogendum esse ad ingressum religionis.

QUOD ATTINET ad votum: vt matrimonium reddat inualidum, debet esse solemne castitatis in religione approbata ab Ecclesia, quod professio dicitur. Atque tale iure diuino irritare matrimonium, sententia est plurimorum, quos Sanchez refert *lib. 7. disput. 26. num. 2.* quam sequens Henriquez *lib. 12. cap. 5. §. 3.* Illius fundamentum in hoc ponit, quod professio ipsa cum sit perfecta traditio acceptata, ac spirituale matrimonium animæ cum Christo impediatur ne quis violata priori atque nobiliori traditione, possit se formaliter tradere uxori. Præterea quod professio tradendo se Deo, & Prælato acceptanti nomine Dei, à se abdicet non tantum corporis vsum, sed etiam potestatem vtendi: ita vt ipse numeretur inter eos qui Matth. 19. dicuntur se castrasse propter regnum cælorum.

Verum hoc quoque impedimentum, sicut præcedens, tantum esse de iure Ecclesiastico, sentit idem Sanchez pluribus alijs citatis in eadem *disput. 26. sub finem*: nec immerito, quoniam id aperte sequitur ex eo quod statuitur in c. Rursus, Qui Clerici vel vouentes: nempe votum simplex castitatis non minus obligare apud Deum quam solemne votum; non dirimere tamen matrimonium contractum, quamuis

impedat